

Täysistunto

Torstai 27.9.2018 klo 16.00—18.29

2.2. Suullinen kysymys ulkomaalaisten maakaupoista Suomessa (Leena Meri ps)

Suullinen kysymys SKT 144/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Koska tällä viikolla ovat kovasti maakaupat puhuttaneet, niin siirrymme siihen teemaan, ja keskustelun käynnistää edustaja Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.18 **Leena Meri ps:** Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisten mielestä isänmaa ei ole myytävissä. Viime aikoina olemme joutuneet valitettavasti lukemaan, kuinka vieraan valtion kansalaiset omistavat strategisesti äärimmäisen tärkeitä kohteita esimerkiksi Turun laivaväylien varrelta. Väylä on niin sanotusti ”miinoitettu”. Tämä ei ole suinkaan ainoa tapaus. Epäilyttäviä kiinteistökauppoja on tehty itänaapurin toimesta jo pitkään siitä lähtien kun kauppa on ollut vapaata, ja usein nimenomaan strategisesti tärkeistä paikoista.

Lakiin on tulossa kiristyksiä ja ilmeisesti mahdollisuus etuosto-oikeuteen. Tämä ei kuitenkaan perussuomalaisille riitä. EU:n ja Etan ulkopuolelta tulevien kansalaisten suuret maakaupat tulisi kieltää, ehkä pientä mökkikauppaa lukuun ottamatta.

Arvoisa sisäministeri, te olette tiennyt etukäteen [Puhemies koputtaa] Airiston Helmen operaatiosta. Mitä muuta te tiedätte, mitä ette ole meille kertonut ja joka on merkittävää Suomen turvallisuudelle?

16.19 **Sisäministeri Kai Mykkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me tietysti parhaamme mukaan hallituksena, ja varmasti kaikki Suomen hallitukset jo kymmenien vuosien ajan, turvallisuuden ja kansallisen turvallisuuden varmistamisen eteen teemme töitä. Poliisilain mukaan poliisiylijohtajalla on velvollisuus pitää sisäministeri tietoisena kaikista yhteiskunnallisesti merkittävistä poliisin tehtävistä ja operaatioista, ja tämän laskipykälän nojalla poliisiylijohtaja on luonnollisesti minut informoinut jo hyvissä ajoin tämmäntyppisestä operaatiosta, jonka luonnollisesti tiedettiin herättävän julkisuudessa kiinnostusta Suomessa ja, kun kohteena oli myös ulkomaalaisten omistamia kiinteistöjä ja ulkomaalaisia henkilöitä epäillään, voivan herättää kiinnostusta myös ulkomailla, ja tämän takia luonnollisesti on ollut tarpeen, että myös tasavallan johto on tietoinen, kun asiaa tulee kysymyksiä.

Muilta osinhan tässä on hallitus edistämässä lakiesityksiä muun muassa kiinteistöjen hankinnan rajoituksista. Puolustusministeri vastaa tästä hallituksen esityksestä ja voinee tältä osin täydentää. Tärkeätä on, että yhteistyössä [Puhemies koputtaa] viemme eteenpäin lainsäädäntöä, joka varmistaa Suomen turvallisuuden myös jatkossa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.21 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Niin, ministeri, te kerroitte sen, minkä totesinkin, että tiesitte tästä etukäteen, mutta ette nyt kertonut sitä, onko jotain muuta merkittävää liikkeellä, joka meidän tulisi ottaa huomioon. Esimerkiksi perussuomalaiset ovat huolissaan. Voisitteko vastata siihen? Ette vastannut.

Täällä kiirehditään monenlaisia lakeja, kuten sotea ja tiedustelulakeja. Miksi tätä ei kiirehditä? Tämä on ollut kuitenkin vuosikausia tiedossa. Lehdistöstä olemme saaneet lukea jo vuonna 2014 siitä, että näitä strategisia kauppvoja tapahtuu, ja monesti siellä perustetaan yhtiöitä, jotka eivät alakaan toimimaan.

Kysyn nyt vielä teiltä: Mitä asioita meidän tulisi tietää? Informoitteko te meitä riittävästi? Täällä naureskellaan, vähän niin kuin eilisessä pääministerin tapaamisessa, kun Venäjän pääministeri oli täällä. Minua ei ainakaan naurata pätjän vertaa.

16.22 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on vakiintuneet käytännöt Suomessa. Ulko- ja turvallisuuspoliittinen valiokunta hallituksen ja presidentin yhteistoimintaelimenä käy tietysti säännöllisesti läpi kaikkia mahdollisia ilmiöitä. Tästäkin viime viikonlopun tutkinnasta virinnee keskustelun ympärillä sekä ulkoasiainvaliokunta että puolustusvaliokunta ovat käyneet raportin pohjalta tarkempaa keskustelua. Normaaliin tapaan edetään. Ei ole mitään akuuttia syytä huoleen, josta olisi syytä nyt tässä informoida eduskuntaa.

16.22 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jo pitkään on arveltu, että mistä tahansa ilmansuunnasta, mutta joka tapauksessa EU:n ulkopuolelta, Suomeen suuntautuneisiin maa- ja kiinteistökauppoihin liittyy rikollisen rahan pesua. Tämän vuosituhannen aikana näitä kauppvoja on tehty jo satoja ellei tuhansiakin. Arvoisa ministeri, kuinka hyvin hallitus on perillä siitä, ettei näihin maa- ja kiinteistökauppoihin liity rahaa, joka on hankittu esimerkiksi huume- tai ihmiskaupan tuloksena tai esimerkiksi laittomalla asekaupalla? Onko tätä millä tavoin selvitetty?

16.23 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti talousrikosten tutkinta ja niiden selvittäminen on normaali poliisin tehtävä, ja erityisesti keskusrikospoliisi tekee sitä työtä. Jos tässä Turun alueen operaatiossa joku viesti on, niin se on se, että Suomi panee lakejaan oikeusvaltiona toimeen hyvin monen tyyppisten kohteiden ja tahojen kohdalla ja tehdään tehokasta toimintaa ja pystytään viranomaisten yhteistoiminnalla suureenkin operaatioon. Luonnollisesti koko ajan krp tutkii ja selvittää myös rahanpesuepäilyjä, ja silloin kun esitutkintakynnys ylittyy, niin siihen myös ryhdytään. Totta kai on tärkeätä, että me osaltamme huolehdimme siitä, että siihen on riittävät resurssit ja että myös lainsäädäntö mahdollistaa puuttumisen näihin epäilyttäviin toimiin riittävästi.

Puhemies Paula Risikko: Hallintovaliokunnan puheenjohtajalle vielä lisäkysymys.

16.24 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lähinnä se kiinnostaa nyt erityisesti, että kun näitä kauppvoja on tehty, niin onko ennalta selvitetty. Jos minä tai te,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2018 vp

herra ministeri, ostatte, niin yleensä tiedetään, mistä se raha on ja minkälaiset tulot teillä on, mutta kun on tultu EU-alueen ulkopuolelta, niin selvitetäänkö sitä, mistä tämä raha on peräisin, jolla tämä valtava maakauppa tai kiinteistökauppa tehdään?

16.24 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tältä osin tietysti kauppaa käydään rahanpesun kannalta ihan niin kuin missä tahansa muussakin hyödykkeessä. Meillä on sinänsä pankkilainsäädännössä erittäin tiukka ja jatkuvasti tiukentunut rahanpesun valvontavelvoite, ja suomalaisten pankkien maksuvälityksen osalta varmasti hyvinkin tarkkaan katsotaan, miten rahat liikkuvat. Toisaalta, mitä tulee nyt erityisesti kiinteistökauppojen sääntelyyn, tältä osin tosiaan hallitus valmistelee puolustusministeriössä puolustusministerin johdolla lakiesitystä tästä asiasta — siitä varmasti hän voi kertoa lisää — ja se tuodaan eduskuntaan heti, kun on hyvässä muodossa puolustusministerin johdolla lakiesitys tehty.

16.25 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä hallitus tietää sen, että näille strategisille kiinteistökaupoille täytyy tehdä jotain, ja niihin liittyy paljon huolta. Sen takia täytyy kiittää hallitusta siitä, että teidän hallitusohjelmassanne on tästä kirjaus. Ja nyt teillä on esitys ollut lausunnolla, ja tuotte sen varmasti tässä syksyn mittaan tänne eduskuntaan.

Täällä edustaja Meri totesi, että kiirehdyttäisiin tätä lakia. Itse näen, että laki on oikean suuntainen mutta siinä on paljon vielä asioita, jotka jättävät esimerkiksi Airiston Helmen kaltaiselle talousrikollisuudelle, rahanpesulle ja muulle mahdollisuuksia. Sitä pystyttäisiin paremmin torppaamaan samankaltaisella luvanvaraisuuslailla kuin vuoteen 2000 asti on Suomessa ollut. Toivoisin teiltä vastausta siihen, että voisitteko te päinvastoin sen verran malttaa, että voitaisiin katsoa näitä tällaisia asioita yhdessä, niin että saamme hyvän lainsäädännön — sellaisen lainsäädännön, joka toimii — mutta teidän hallituskaudellanne.

16.26 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kymäläinen on hyvin tietoinen tästä lain valmisteluvaiheesta. Tosiaan kesän aikana se oli lausuntokierroksella, ja näitä lausuntokierroksella saatuja palautteita on nyt sitten otettu huomioon — myös näitä, mitä te mainitsitte — ja hallituksen esitys on parhaillaan viimeistelyvaiheessa, se on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuussa. Se on menossa lähiaikoina oikeusministeriön laintarkastukseen, ja hieman siitä riippuen ja kääntämisestä riippuen saamme sen eduskunnalle annettua, mennee marraskuun loppupuolelle. Jos hyvin menee, niin voimme alkupuolelle yrittää tähdätä, jos kiireellisyyttä toivotaan. Mutta lait olisi kuitenkin joka tapauksessa saatava läpi tämän eduskunnan aikana ja voimaan sitten vuoden 2020 alusta.

16.27 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nostin ulkomaalaisten maanomistusasiat eduskunnan kyselytunnilla esille vuonna 2009, ja silloin minua syytettiin siitä, että pelottelen ja lietson vihaa. [Leena Meri: Kuulostaa tutulta!] Nyt kuitenkin tilanne on toisenlainen. Tarvitsemme tiukennuksia ja rajauksia ulkomaalaisten maanhankintaan. Mutta senkin jälkeen välikäsien kautta yhtiöjärjestelyin voi tapahtua niin, että joku kiinteistö joutuu vääränlaisiin käsiin, joten kysyisin, onko mahdollista tehdä sellaista listausta paikoista, joita ei valtio eivätkä kunnat voi myydä kenellekään. Ne pitää pitää valtion tai kuntien käsissä, jos ne ovat sellaisia, että niissä on strategisia ulottuvuuksia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2018 vp

Myös näitä lukuisia Rajavartioston vanhoja rakennuksia myytiin. Silloin sanottiin, että myydään vaan, ei kukaan sinne hyttysten keskelle mene. Mutta sinne mennään. Ja kysyn: onko käyty näitä kohteita läpi, onko syytä joitain esimerkiksi pakkolunastaa takaisin ja onko siihen riittävät oikeudet tällä hetkellä?

16.28 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En tässä yhteydessä lähde käymään läpi listaa siitä, mitä mahdollisia kohteita olisi käyty läpi tai voitaisiin käydä läpi, mutta tämän lain, hallituksen esityksen, lähtökohtana on tietenkin kansallisen turvallisuuden varmistaminen kiinteistökauppojen yhteydessä. Olen varsin vakuuttunut siitä, että se antaa hyviä työkaluja näidenkin huolien torppaamiseen, mitä edustaja Heinonen esitti. Esimerkiksi tämä valtion etuosto-oikeus on mielestäni hyvä parannus tähän kysymykseen. Sisällöllisesti ei mitään suurempia muutoksia enää tämän lausuntokierroksen jälkeen ole tulossa, mutta vakuutan, että siellä on useita keinoja puuttua tähän ongelmaan.

16.29 Stefan Wallin r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hyvinkin mittava operaatio Turunmaan saaristossa herättää monenlaisia kysymyksiä. Operaatio oli hyvin perusteltu. Sen näkee muun muassa tästä takavarikoidun rahan määrästä ja muista seikoista.

Ministeri Niinistö tässä selosti, miten lain valmistelu etenee ja suurin piirtein missä aikataulussa. Tuleekohan tähän lakiesitykseen sisällymään myöskin sellaisia mahdollisuuksia, että se omaisuus, jota on käytetty tämän, sanotaanko, laittoman rahan hankkimiseksi eli joka osoittautuu nimenomaan sellaiseksi omaisuudeksi, joka on ollut keskeisessä asemassa tämän omaisuuden hankkimisvaiheessa, voidaan sitten takavarikoida valtion puolelle, mikäli tämä keissi on niin sanotusti selvä?

16.30 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys menee minun ekspertiisiini ulkopuolelle, mutta yritän selvittää sitä.

16.30 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nämä turvallisuuteen liittyvät kiinteistökaupathan tulivat erittäin vahvasti kirjatuiksi keväällä 2015, kun tehtiin Sipilän hallituksen hallitusohjelmaa. Se oikein sinne erityisesti kirjoitettiin, ja sillä tarkoituksella, että lainsäädäntö saadaan ajan tasalle. Siinä on tehty huolellista työtä, ja kohta odotamme, mitä sieltä oikein uunista ulos tulee. Siinä on kysymys ulkoisen turvallisuuden sisäisistä edellytyksistä, noin tarkkaan sanoen.

Ennen kuin teen kysymyksen, totean myös sen, että vaikka valtiovallalla ja kunnilla on näissä asioissa erittäin suuri vaikutusvalta, niin eihän maata ole pakko myydä. Eihän maata ole pakko myydä. Että sekin pitäisi ottaa kansalaistasolla huomioon. Ei ole pakko myydä.

Kysymykseni kuuluu: kun näissä asioissa puljataan ja bulvaaneilla on mahdollisuuksia tässä toimia, onko tulevassa lainsäädäntöpäivityksessä otettu huomioon tähän bulvaanitointiaan liittyvät kiertomahdollisuudet?

16.31 Puolustusministeri Jussi Niinistö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ikävä kyllä käsitykseni on, että tämänkin lainsäädännön jälkeen, jos se eduskunnassa läpi menee, on bulvaaneilla pelaamisen mahdollisuus. Ikävä kyllä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 91/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Tämä kysymys on tässä vaiheessa loppuun käsitelty. Varmasti palaamme tähän vielä monta kertaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.